

27.1.2015

Delgeneralplan för Mikonkeidas vindkraftspark/Kristinestad Respons i beredningsskedet samt planläggarens bemötanden

Beredningsmaterialet för delgeneralplanen för Mikonkeidas vindkraftspark (planutkast) var framlagt i enlighet med § 62 i MBL och § 30 i MBF under tiden 5.5.2014 - 2.6.2014. Kungörelse om framläggandet publicerades 30.4.2014.

Planutkastet presenterades även under ett möte om vindkraftsprojektet och MKB-beskrivningen 6.5.2014.

Intressenter och andra kommuninvånare hade möjlighet att framföra sina åsikter om planens beredningsmaterial till Kristinestads kommunstyrelse under tiden för framläggandet.

Under hörandet i beredningsskedet inlämnades 4 utlåtanden och 1 åsikt om utkastet till delgeneralplan.

UTLÅTANDEN

De delar av utlåtandena som förutsätter bemötande har plockats ut och det viktigaste innehållet i utlåtandet har sammanfattats. Utlåtandena i sin helhet finns som separat bilaga.

Innehåll

UTLÅTANDEN.....	1
Fingrid Oyj	1
Österbottens förbund.....	3
Västkustens miljöenhet, Kristinestads avdelning	5
Österbottens museum	6
Sydbottens Natur och Miljö r.f.	7
Åsikter.....	15
Lundmark Monica och Lars-Erik.....	15

Fingrid Oyj

Fingrid Oyj	Bemötande
<p><i>I den östra delen av vindkraftsparken finns Fingrid 400 kV:s kraftledningsprojekt Kristinestad – Ulvila.</i></p> <p><i>Byggandet av kraftledningsavsnittet pågår som bäst och det är meningen att den nya 400 kV kraftledningen ska tas i bruk under år 2014.</i></p> <p><i>På planområdet bör man förbereda sig</i></p>	<p>Kraftledningsprojektet ligger på Storå kommuns sida.</p> <p>Tv-områdena har avgränsats så att avståndet till kraftverken på området motsvarar minst 1,5 x vindkraftverkets maximala höjd (maximal höjd = navhöjd + bladets längd) från ledningsområdets ytterkant.</p>

27.1.2015

Fingrid Oyj	Bemötande
<p><i>på ett 56 meter bred kraftledningsområde.</i></p> <p><i>Fingrids 400 kV:s kraftledning bör betecknas i generalplanen med en egen beteckning.</i></p>	<p>Kraftledningen betecknas på Storå kommunns delgeneralplanekarta för Mikonkeidas. Inverkar inte på delgeneralplanen för Mikonkeidas i Kristinestad.</p>
<p><i>Vindkraftsparkens anslutning till elnätet är en väsentlig del av projektet. Fingrid utarbetar nationella utvecklingsbehov för elöverföringsnät och principiella lösningar som en helhet i samarbete med de parter och nätbolag som planerar kraftproduktion i området. Genomförandet av anslutningen samt miljökonsekvenserna bör utredas tillräckligt även som en del av planläggningen.</i></p>	<p>Genomförandet av anslutningens olika alternativ och deras miljökonsekvenser har utretts i MKB som utarbetades före planen.</p>
<p><i>Miljöministeriet har i juli 2012 publicerat handboken Planering av vindkraftsutbyggnad (Miljöministeriets anvisningar 4/2012). I den tar Fingrid Oyj ställning till placeringen av vindkraftverk i förhållande till en kraftledning:</i></p> <p><i>För att säkerställa stomnätets driftssäkerhet och underhåll bör bl.a. följande aspekter beaktas i placeringen av vindkraftverk i omgivningen till kraftledningarna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• I placeringen av ett vindkraftverk bör man beakta att snö och is som lossnar från kraftverket på vintern inte slungas ut över ledningarna eller deras konstruktioner.</i> <i>• De eventuella virveffekter som uppstår i luften från vindkraftverket kan orsaka vibrationer i ledare och till och med kraftigare svängningar i ledarna, vilket har en slittande effekt på ledningarna och ledarna och deras upphängningskonstruktioner.</i> <i>• I placeringen av ett vindkraftverk i närheten av kraftledningar bör man även beakta att ett fallande</i> 	<p>Tv-områdena har placerats på tillräckligt avstånd från kraftledningen.</p>

27.1.2015

Fingrid Oyj	Bemötande
<p><i>kraftverk under inga omständigheter medför fara för en kraftledning eller dess konstruktioner.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Helikopterröjningar och flyggranskningar på det ledningsområde som lösts in för kraftledningen kan utföras utan att vindkraftverken utgör en begränsande faktor eller riskfaktor.</i> 	
<p><i>Fingrid Oyj:s ståndpunkt är att vindkraftverken bör placeras på ett avstånd som motsvarar minst 1,5 x vindkraftverkets maximala höjd (maximal höjd = navhöjd + bladets längd) från ledningsområdets ytterkant. Vi ber er säkerställa att detta avstånd följs vid placeringen av vindkraftverken.</i></p> <p><i>Fingrid Oyj:s kraftledningar är sådana kraftledningar som avses i § 22 i markanvändnings- och bygglagen (132/1999). Utöver andra kraftledningar än de som ägs av Fingrid Oyj bör ni begära ett separat utlåtande från kraftledningarnas ägare.</i></p> <p><i>Vi ber er att skicka information om planens framskridande till oss. Vid Fingrid Oyj sköts detta planlägningsärende av Mika Penttilä, tfn 030 395 5230.</i></p> <p><i>Vi ber er skicka general- och detaljplaner som innehåller Fingrid Oyj:s kraftledningar eller andra funktioner för utlåtande till Fingrid Oyj, Ympäristö, PL 530, 00101</i></p>	<p><i>Tv-områdena har avgränsats så att avståndet till kraftverken på området ligger på ett avstånd som motsvarar minst 1,5 x vindkraftverkets maximala höjd (maximal höjd = navhöjd + bladets längd) från ledningsområdets ytterkant.</i></p> <p><i>Det verkliga avståndet från vindkraftverket till ledningsområdets ytterkant kommer att kontrolleras ytterligare en gång i samband med bygglovsskedet.</i></p> <p><i>Till Fingrid Oyj skickas en begäran om utlåtande om förslaget till delgeneralplan.</i></p>

Österbottens förbund

Österbottens förbund	Bemötande
<p><i>Österbottens förbund gav ett utlåtande om miljökonsekvensbedömningen för Mikonkeidas vindkraftsparkprojekt 27.5.2014 (utlåtanden kan inlämnas fram till 30.5.2014) till NTM-centralen i</i></p>	<p><i>Kontaktmyndigheten gav ett utlåtande om miljökonsekvensbedömningen 16.7.2014 (Dnr EPOELY/37/07.04/2013), men har inte skickat det till Österbottens förbund.</i></p>

27.1.2015

Södra Österbotten.

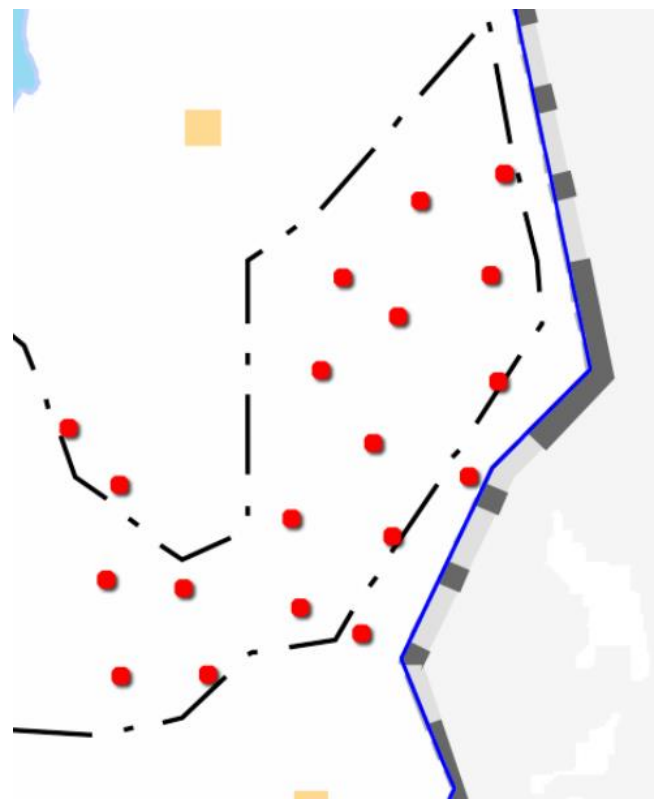
Österbottens förbund meddelar att det avger ett utlåtande om utkastet till delgeneralplan för Mikonkeidas vindkraftspark först när kontaktmyndigheten har gett sitt utlåtande om miljökonsekvensbedömningen.

Österbottens förbund deltog i arbetsmötet 24.10.2014.

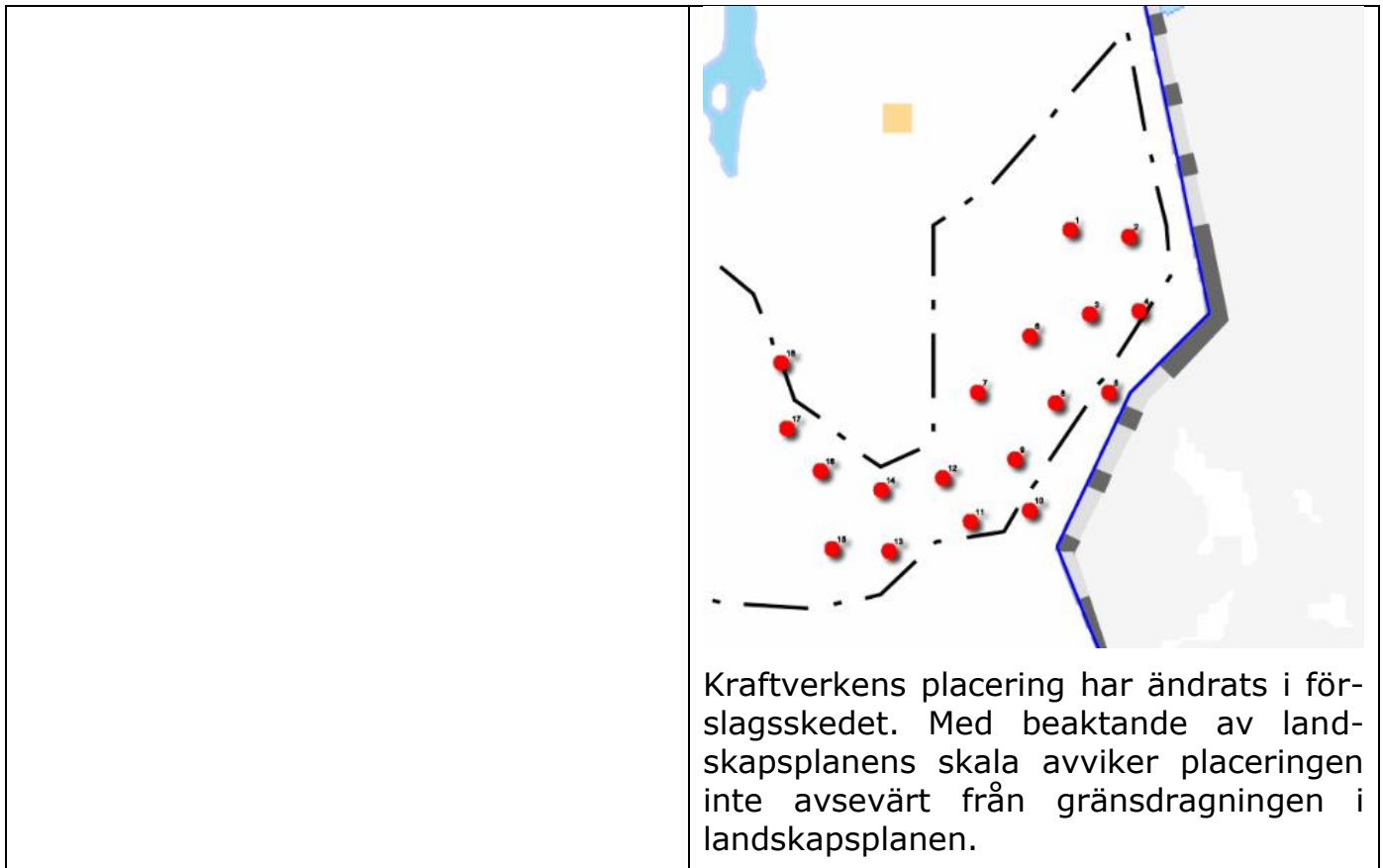
Vid mötet konstaterade förbundet att det inte ger något utlåtande om planutkastet innan de har fått kontaktmyndighetens utlåtande om MKB-beskrivningen. Förbundet ansåg å andra sidan att det inte ens längre är nödvändigt att ge ett utlåtande om planutkastet. Förbundet meddelade att de ger följande utlåtande om planförslaget.

Förbundet påpekade att ett av kraftverken ser ut att ligga utanför tv-1-områdets gräns som anges i etappplaneringsplanen.

Av kraftverken i utkastsskedet låg fyra något utanför den gräns som angetts i etappplaneringsplan 2 (hos miljöministeriet för fastställelse) (bild nedan).

27.1.2015

Västkustens miljöenhet, Kristinestads avdelning

Västkustens miljöenhet	Bemötande
<p><i>Några av vindkraftverken är planerade relativt nära fritidsbosättning och bullerproblem kan uppkomma. Placeringen av kraftverken borde inte vara sådan att Miljöministeriets riktvärden för buller överskrids.</i></p> <p><i>Ifall anmärkningar och riktvärden för buller och skuggningseffekter följs krävs inget miljötillstånd.</i></p> <p><i>Projektet borde från början planeras så att det inte behövs miljötillstånd. 1 kapitel 5.4.8 om sammanlagda konsekvenser framgår det att detta projekt har en betydande konsekvenser för 13 bostäder och en liten konsekvens för 8 bostäder där riktvärden överskrids. Mellan två delgeneralplaner kan inte riktvärden för buller tillåtas överskridas. En plan med mindre antalkraftverk bör eventuellt</i></p>	<p>Antalet vindkraftverk har minskats och deras placering har ändrats så att gränsvärdet på 40 dB inte överskrids vid enskilda byggnader och så att 35 dB inte överskrids på områden som ingår i stranddelgeneralplanen.</p> <p>För grannprojekten pågår tillståndsförfarandet/planeringen fortfarande. Beroende på de turbin typer som väljs och det gränsvärde för buller som tillämpas i projekten är det möjligt att buller konsekvenser som uppstår genom de sammanlagda konsekvenserna måste begränsas genom att reglera driften av vindkraftverken ("noise mode"), vilket enligt MM:s anvisningar kräver miljötillstånd.</p> <p>Denna granskning och en noggrannare Nord2000-bullermodellering enligt MBL</p>

27.1.2015

Västkustens miljöenhet	Bemötande
<p>presenteras.</p> <p>Färska uppgifter om skogsbeståndet och information från de olika naturinventeringarna bör beaktas då delgeneralplanen uppgörs.</p>	<p>och miljöministeriet utförs innan beviljande av bygglov.</p>

Österbottens museum

Museet	Bemötande
<p>För Kristinestads del ingår planeområdet i stort sätt i Österbottens etappplaneringsplan 2 som styr vindkraftsbyggnad av regional betydelse. Landskapsfullmäktige har godkänt planförslaget 12.5.2014. Planeområdet i Storå ingår inte i utkastet till Södra-Österbottens etappplaneringsplan 1, men tas med i förslaget till etappplan genom landskapsstyrelsens beslut 25.3.2013. Kommunfullmäktige godkänner planförslaget till den del som det utgör kommunens eget område.</p> <p>På projektområdet finns inga tidigare kända fornminnen. Konsulten fann inte heller några fornminnen vid den senaste utredningen, som gjordes år 2013.</p> <p>I Isojoki gränsar projektområdets norra del till Kärjenkoski-Kankaanpäänkulma, som är en landskapsmässig värdefull kulturmiljö.</p> <p>I närområdet pågår ett flertal vindkraftsprojekt och museet är förvånad över vilken inverkan de konsekvenserna har på levnadsomgivningen för Sydösterbottens kustområde och Suupohjaområde.</p> <p>I ett MKB-förfarande utreds miljökonsekvenserna och resultaten kommer att tas i beaktande i planarbetet. I detta skede har inte kontaktmyndighetens utlåtande om MKB-beskrivningen för Mikonkeidas vindkraftspark färdigställts.</p>	<p>Planens sammanlagda buller- och ljuseffekter har undersökts i planutkastet tillsammans med EPV Ömossa vindkraftsprojekt som ligger närmast.</p> <p>I MKB har de sammanlagda konsekvenserna undersökts med alla de närmaste projekten.</p> <p>Noggrannare modelleringar görs i bygglovsskedet utifrån det sätt på vilket planeringen av övriga projekt preciseras, i enlighet med MM:s modelleringsanvisningar, vid behov med Nord2000-modellen.</p> <p>Konsekvenserna för landskapet har granskats för alla projekt.</p> <p>Beskrivningen har kompletterats med tanke på landskapet.</p> <p>Kontaktmyndigheten har gett sitt utlåtande om miljökonsekvensbeskrivningen 16.7.2014 (Dnro EPOELY/37/07.04/2013).</p>

27.1.2015

Sydbottens Natur och Miljö r.f.

Sydbottens Natur och Miljö r.f.	Bemötande
<p><i>Antalet vindkraftsparker som planeras i Södra Österbotten är exceptionellt stort. Arealen för Kristinestad, Kaskö, Pjälax (Närpes) och norra Sastmola är cirka 12 00 km². På de nämnda områdena planeras för tillfället 15 vindkraftsparker med en sammanlagd areal på 350 km². Detta innebär att närmare 30 % av den nämnda markytan skulle täckas med 150-200 meter höga vindkraftverk och deras transportvägar, elledningar, kablar samt områden för lyftkranar och kraftverk.</i></p> <p><i>Det är helt klart att genomförandet av sådana planer medför väldigt stora konsekvenser för landskapet och naturmiljön. Om alla planer på området genomförs kommer vi att få en gigantisk mur av vindkraftverk som sträcker sig över tiotals kilometer från kusten mot inlandet.</i></p> <p><i>Konsekvenserna för storleken av enskilda djurarters populationer, även för andra arter än s.k. utrotningshotade arter och arter som bör hållas under uppsikt kommer att vara kraftiga. Splittrandet av vidsträckta skogs- och myrmiljöer skulle därför inverka särskilt negativt på djurbeståndet, vegetationen och rekreationsanvändningen.</i></p>	<p>Det finns många projekt och det är sannolikt att alla inte kommer att genomföras. Mikonkeidasområdets lämplighet har utretts genom en grundlig MKB. Pressen på att beakta och utreda de sammanlagda konsekvenserna av alla projekt ligger främst hos projekt som utvecklas i ett senare skede.</p> <p>Att utreda och beakta de sammanlagda konsekvenserna i det här skedet är inte ändamålsenligt med tanke på projektplanerna som tills vidare saknar rättsverkan och kan leda till fel slutresultat om de projekt som man jämför med inte kommer att genomföras.</p>
<p><i>Ödemarksliknande områden, såsom Mikonkeidas planeringsområde, förändras till ett bebyggt industriområde. På Mikonkeidas projektområde behövs 12 km helt nya vägar och befintliga vägar skulle förbättras och göras bredare. Det behövs även ett elöverföringsnät och en ny elstation. De vidsträckta myr- och skogsekosystemen splittras och utarmas. Naturens mångfald skulle försämrats betydligt på området. Dessutom tillkommer buller och skuggeffekter samt</i></p>	<p>Granskat utifrån arealen är de fysiska förändringarna i Mikonkeidasområdet procentuellt sett små.</p>

27.1.2015

Sydbottens Natur och Miljö r.f.	Bemötande
<i>konsekvenser för landskapsbilden.</i>	
<p><i>Vi står fast vid vårt ställningstagande i det utlåtande som vi avgett om förslaget till etapplandskapsplan 2. Enligt utlåtandet bör den södra och västra "svansen" som omger Stormossen samt Lilla och Stora Sandjärv tas bort. Det bör finnas en öppen korridor för rovfåglar (havsörn och fiskgjuse). Både på Stormossen och på den södra sidan av projektområdet finns häckande fiskgjusar som fångar fisk i Stora Sandjärv. Med andra ord anser föreningen att kraftverken 14-19 på den södra och västra sidan av Stormossen bör tas bort av denna anledning. Det finns även andra orsaker till varför dessa kraftverk inte borde byggas (se nedan).</i></p>	<p>I samband med MKB gjordes uppföljningar av fiskgjusens flygrutter. Uppföljningarna har bildat randvillkoren för den fortsatta planeringen av vindkraften.</p> <p>Hanarnas födoavgångar riktas i första hand mot väst, väst-sydväst och norr från botrådet. Fiskgjusehonans och ungarernas rörelser koncentrerades i sin tur till området i närheten av boet, huvudsakligen på 300-400 meters radie från botrådet. De observerade födoavgångarna riktades upprepade gånger till samma väderstreck och det observerades inga betydande avvikelser i hanens beteende.</p> <p>Utifrån uppföljningen är det ovanligt att fiskgjusen rör sig på över femhundra meters avstånd söder och öster om sitt botråd under häckningstiden.</p> <p>Kraftverkens lägen har efter utkastskedet ändrats så att det bildas ett minst en kilometer stort skyddsområde i förhållande till boet.</p> <p>Den förändring i skogslivsmiljöer som orsakas av vindkraftsbyggandet förstärker förändringarna i skogarnas struktur som orsakas av skogsbruket, men relativt sett i ganska liten utsträckning. Kraftverk placeras inte på värdefulla gammelskogsområden eller på odikade myrar/delar av myrar som är värdefulla med tanke på naturskydd. Med tanke på naturtyper och vegetation har byggande i anknytning till vindkraften placerats på avverknings- och plantytor som inte har några större naturvärden samt på skogsdikade områden vars naturtillstånd är kraftigt förändrat. Genom byggandet avlägsnas med andra ord vegetation som är sedvanlig i och typisk för region-</p>

27.1.2015

Sydbottens Natur och Miljö r.f.	Bemötande
	<p>en.</p> <p>I stora drag förekommer det oklarheter i de konsekvenser som riktas till enskilda djurarters populationer eftersom uppgifterna om bl.a. populationernas storlek, täthet och fördelning samt om de viktigaste födo- och förökningsområdenas lägen inte finns till hands för olika arter. Utifrån en allmän granskning av livsmiljöer kan det bedömas att vindkraftsbyggande inte har placerats på de viktigaste livsmiljöerna för värdefulla djurarter. Med tanke på andra djurarter kan man bedöma att djurarterna försvinner från områden som bebyggs under byggnadstiden, men återvänder till området och blir sannolikt på lång sikt vana vid konstruktionerna i vindkraftsparkerna. Till populationernas täthet och fördelning riktas sannolikt tillfälliga konsekvenser.</p> <p>På byggnadsområdena för vindkraftsverket fälls träd på ett sammanlagt cirka 26 ha stort område. Cirka 8 ha skogsyta försvinner under det nya vägnätet i vindkraftsparken. Detta motsvarar högst 2,0 % av hela projektområdets yta.</p> <p>Den markyta som krävs för kraftledningsområdet skulle vara cirka 34 ha i alternativ A och cirka 100 ha i alternativ B.</p> <p>Dessa områden som ska bebyggas består främst av sedvanligt ekonomiskogsområde. Flera kraftverksplatser ligger på avverkade ytor. Det bör även observeras att man kommer att låta kraftverkens resningsområden återställas efter byggandet.</p>
<p><i>Konsekvenser för fåglar. Utifrån en ytlig granskning (då tiden inte ger möjlighet till någon djupare granskning) påpekas följande. På planområdet har man observerat 30 st. arter som ingår i fågeldi-</i></p>	<p>Bivråkens och ormvråkens revir sträcker sig delvis över projektområdet, men boplatserna ligger sannolikt utanför projektområdet.</p> <p>Bivråken häckar på den norra sidan av</p>

27.1.2015

Sydbottens Natur och Miljö r.f.	Bemötande
<p><i>rektivet och 25 st. rödlistade utrotningshotade arter. Enligt fågelutredningen är de känsligaste fåglarna som bör skyddas innan byggandet av vindkraftsparken tjäder, ormvråk och bivråk. Dessa utgör de viktigaste arterna då man överväger placeringen av vindkraften (enligt naturutredningen). Alla tre arterna häckar på området. Orm- och bivråken rör sig flitigt på området då de söker föda och flytten sker på riskhöjd över området. Enligt inventeringen finns det minst 2 bivråkspar på planeringsområdet och i näromgivningen finns sammanlagt 2-3 ormvråkspar. Det krävs fortsatta utredningar för att konstatera det verkliga antalet häckande bi- och ormvråkspar för att man ska kunna fastställa deras känslighet för vindkraftsutbyggnad.</i></p>	<p>Stormossens myrmarksområde och boplatsen ligger utanför projektområdet. Revirets kärnområde ligger därför sannolikt utanför projektområdet, och därför är det sannolikt att konsekvenserna riktas kvalitativt och kvantitativt sett till en ganska obetydande del av reviret. Bivråken föredrar vidsträckta och enhetliga skogsområden och rör sig främst i områden med fullvuxen bland- och barrskog. Omfattningen av artens revir är typiskt över tio km². Mikonkeidas vindkraftspark ligger däremot främst på unga talldominerade skogsområden som i främsta hand inte är bivråkens livsmiljö.</p> <p>Med tanke på ormvråken bedöms konsekvenserna vara av liknande slag, men eftersom arten häckar i något mera splittrade miljöer än bivråken är den kanske inte lika känslig för splittringen av livsmiljön. Man vet att bivråken kan leva såväl i en ganska öppen som i en skogtäckt miljö.</p>
<p><i>Tjäderpopulationen är oerhört livskraftig på området. Spelplatser för tjädrar finns på den södra och nordvästra sidan av Stormossen (S3, S1 och S13 = kraftverken? i planförslaget) samt på den södra sidan av Töyrenkeidas. Kraftverk bör inte byggas i närheten av tjädernas spelplatser.</i></p>	<p>Kartläggningen av tjädernas spelplatser beskrivs på sida 111 i MKB-beskrivningen.</p> <p>De spelplatser som konstaterats på området är inte spelplatser för över fem tjädertuppar, vilket anses vara betydande med tanke på tjäderpopulationen. Tjädertuppar som spelar ensamma eller parvis i unga ekonomiskogar har endast en liten betydelse för populationen. Det är vanligt att enskilda tuppars spelplatser ändras varje år i unga skogar.</p> <p>För projektområdet gjordes en kartläggning av tjädernas spelplatser, och därför känner man till även små spelplatser och dessa har beaktats i placeringen av kraftverken.</p>
<p><i>Kraftverk bör inte byggas på platser där</i></p>	<p>Till planbeskrivningen tilläggs en bild</p>

27.1.2015

Sydbottens Natur och Miljö r.f.	Bemötande
<p><i>det förekommer fågelarter som bör skyddas. Eftersom kraftverksplatsernas benämningar och numrering i naturutredningen (2012) avviker från numreringen i MKB-beskrivningen och planutkastet är det omöjligt att få klarhet i om det finns fågelarter som bör skyddas på kraftverksplatserna. Dessutom är det möjligt att kraftverksplatserna har ändrats efter naturutredningen. Det bör utredas på ett åskådliggörande sätt om det förekommer fågelarter som bör skyddas på kraftverksplatserna, vilka arterna är och vilka konsekvenser som riktas till dem. Det bör utarbetas en tabell över hur numreringen har ändrats efter naturutredningen samt om vilka kraftverk som har tagits bort, lagts till eller flyttats. Av arter som bör skyddas förekommer enligt de svårtydda kartorna slaguggla, en vråkart, nattskärna, stjärtmes mm. på byggplatserna eller i deras omedelbara närhet.</i></p>	<p>som åskådliggör ändringarna i kraftverkens numrering under processens gång.</p>
<p><i>Fiskgjusen häckar på Stormossen. Enligt MKB-beskrivningen ligger det närmaste kraftverket på 700 meters avstånd från fiskgjusets bo. Uppgifterna om boplatser bör hållas hemliga och är avsedda endast för myndighetsbruk. Som skyddsavstånd mellan kraftverket och boplatserna bör det finnas minst 2 km fritt område, i andra fall måste man ansöka om undantagstillstånd från NTM-centralen.</i></p>	<p>I samband med MKB gjordes uppföljningar av fiskgjusens flygrutter. Uppföljningarna har bildat randvillkoren för den fortsatta planeringen av vindkraften.</p> <p>Hanarnas födoflygningar riktas i första hand mot väst, väst-sydväst och norr från boträdet. Fiskgjusehonans och ungararnas rörelser koncentrerades i sin tur till området i närheten av boet, huvudsakligen på 300-400 meters radie från boträdet. De observerade födoflygningarna riktades upprepade gånger till samma väderstreck och det observerades inga betydande avvikelser i hanens beteende.</p> <p>Utifrån uppföljningen är det ovanligt att fiskgjusen rör sig på över femhundra meters avstånd söder och öster om sitt botråd under häckningstiden.</p>

27.1.2015

Sydbottens Natur och Miljö r.f.	Bemötande
	Kraftverkens lägen har efter utkastskedet ändrats så att det bildas ett minst en kilometer brett skyddsområde i förhållande till boet.
<i>Enligt naturutredningen var inventeringen av nattskärria obefintlig. Det gjordes egentligen ingen kartläggning av något slag. Nattskärria är en art som ingår i fågeldirektivet, och därför bör fågelinventeringen kompletteras beträffande nattskärria. Det finns många livsmiljöer som lämpar sig som häckningsplatser för nattskärria – bristfälliga resultat ger en helt fel bild av populationen.</i>	För projektområdet gjordes en utredning av häckande fåglar, i samband med vilken man observerade många olika arter, inklusive nattskärria. I närheten av de revir för nattskärria som konstaterats i utredningen finns inga vindkraftskonstruktioner.
<i>Fågelbeståndets flytt. Bilagorna 1 och 2/sammanfattningen av vår- och höstflytten talar sitt tydliga språk. De känsligaste fåglarna är flyttande gäss, rovfåglar och vadare. Det behövs uppföljning under en längre tid eftersom de årliga variationerna beror mycket på väder och vindförhållanden. Vi håller helt med om att kraftverken bör stannas under tranornas massflytt.</i>	Den flyttfågelutredning som gjordes inom projektet visade att fåglarna vår- och höstflytt genom området är av ganska vanlig intensitet, och den planerade vindkraftsparken ligger inte i någon fågelarts tydliga huvudflyttkorridor. På området finns inte heller sådana terrängformer (åsar, vattendrag) som fåglarna följer under sin flyttresa. På området finns inte heller rastområden som är populära bland stora fåglar. Många stora fågelarter som är benägna för kollisioner med vindkraftverk flyttar ganska tydligt närmare kusten eller i en solfjäderliknande form över hela Suupohjaområdet, vilket innebär att flytten fördelas över ett vidsträckt område. I förhållande till de fågel mängder som flyttar längs kusten riktas de kollisions- och hindereffekter som orsakas av vindkraftverken till en mycket liten mängd fåglar.
<i>Flygekorrsutredningen är bristfällig eftersom den gjorts åtminstone delvis under fel årstid. Utredningen bör kompletteras.</i>	Flygekorrsinventeringar gjordes under två år, dvs. i maj-juni 2012 och 2013. Förhållandena för att hitta flygekorrens spillning under dessa perioder var goda. På projektområdet finns endast få sådana livsmiljöer som skulle lämpa sig för arten och projektets konstruktioner ligger inte på dessa skogsfigurer. De ob-

27.1.2015

Sydbottens Natur och Miljö r.f.	Bemötande
	servationsplatser som varit kända på området sedan tidigare, där skogsstrukturen fortfarande motsvarar artens krav, har nämnts som artens livsmiljöer och betecknats på kartan som objekt som bör bevaras. Även de förbindelser längs vilken arten rör sig har beaktats i planeringen.
<i>På plankartan finns beteckningen lu0-1-3 och en siffra inom parentes. I planbestämmelserna hänvisas till en siffra i naturutredningen, men någon sådan finns inte, inte i MKB-beskrivningen och inte heller i de bifogade naturutredningar som nämns på webbplatsen ymparisto.fi (som teknisk direktör Joakim Ingves hänvisade till). Naturutredningarna finns endast på finska och tillgängliga för allmänheten endast på ovan nämnda webbplats.</i>	I planbeskrivningen har man lagt till en direkt länk till NTM-centralens webbplats , där MKB-beskrivningen och dess bilagor är tillgängliga. Den siffra som anges inom parentes i anknytning till planutkastets lu0-beteckning hänvisar till en tabell som inte har publicerats i samband med MKB. Tabellen i fråga och kartan tillägs i planbeskrivningen.
<i>Kraftverkens numrering och benämningar avviker från varandra i naturutredningen och planutkastet. Vissa kraftverk har tagits bort och vissa har flyttats efter att naturutredningen gjordes 2012. Enligt kartorna i naturutredningen är det omöjligt att få reda på om kraftverksplatserna har till andra platser efter naturutredningen än där inventeringarna har gjorts. Inventeringen av naturvärdena bör göras på nytt ifall platserna har ändrats sedan 2012.</i>	Det är ändamålsenligt att numrera kraftverket från ett upp till så många kraftverk som finns. Kraftverkens numrering kan inte hållas oförändrad eftersom kraftverkens antal och placering ändras under processens gång. Då platserna för kraftverken ändras har man alltid kontrollerat om naturutredningarna även omfattar den nya platsen. Vid behov har man gjort en tilläggsinventering. I planbeskrivningen tillägs en bild som åskådliggör ändringarna i kraftverkens numrering. I naturutredningens bilaga 8 framkommer kraftverkens numrering i naturutredningsskedet.
<i>Enligt naturutredningen har andra områden såsom ledningsgator och servicevägar och elstationens läge osv. inte inventerats 2012. Har de inventerats senare?</i>	I MKB ingår en naturutredning som gjorts 2013 och som kompletterar utredningen från 2012. Projektets alla byggområden har inventerats och en granskning av värdeobjekt har gjorts för hela projektområdet.

27.1.2015

Sydbottens Natur och Miljö r.f.	Bemötande
<p><i>De vindkraftverk som ligger på områden som omfattas av naturvärden (t.ex. viktiga livsmiljöer enligt § 10 i skogslagen) eller i deras omedelbara närhet bör tas bort. Vi håller med om naturutredningens förslag om att man bör ta bort enskilda kraftverk (åtminstone W4, S1, E6, E7, E12 och E13) som ligger på livsmiljöer som är viktiga med tanke på naturens mångfald.</i></p>	<p>Kraftverken har flyttats så att de inte ligger på områden som omfattas av naturvärden.</p>
<p><i>Enligt planutkastets och MKB-beskrivningens numrering ligger kraftverken nr 19, 18, 14 och 12 på en bergmark i naturtillstånd (tvinmark och skyddad livsmiljö enligt § 10 i skogslagen) eller i dess omedelbara närhet. Kraftverken nummer 16 och 12 ligger på en myr i naturtillstånd eller i dess närhet. Vi har redan tidigare framfört att 14-19 bör tas bort.</i></p>	<p>Vindkraftsområdena (tv) har i planförslaget flyttats och avgränsats så att de inte ligger ovanpå områden med konstaterade naturvärden (luo).</p>
<p><i>Nummer 12 bör endera tas bort helt eller flyttas till en lämpligare plats.</i></p>	<p>Det kraftverk som fått nummer 12 i utkastsskedet (nr 10 i förslagsskedet) har flyttats bort från luo-objektet. Tv-området, inom vilket det är möjligt att placera kraftverket, har avgränsats så att luo-objektet inte ingår i området.</p>
<p><i>Skogslagen har ändrats fr.o.m. början av 2014 och viktiga livsmiljöer enligt § 10 i skogslagen har blivit större. Inventeringen bör kompletteras med beaktande av detta.</i></p>	<p>Projektkonstruktioner ligger inte på värdeobjekt enligt skogslagen, med beaktande av ändringen 2014, och inte heller på värdefulla myrområden. Projektkonstruktionerna medför inte heller indirekta konsekvenser för myrområdena. Kompletteringen av myrskyddsprogrammet framskrider oberoende av projektet.</p>
<p><i>Vi vill påpeka att det nationella myrskyddsprogrammet kompletteras som bäst av miljöministeriet. Stormossen och Töyrenkeidas föreslås till nya områden i myrskyddsprogrammet. Inventeringen av dem borde ske i år.</i></p>	<p>I MKB bedöms att projektet medför endast lindriga konsekvenser för myrarnas hydrologi, och projektet inverkar inte på skyddet av myrarna i fråga. Antecknas till kännedom.</p>

27.1.2015

ÅSIKTER

Lundmark Monica och Lars-Erik

Lundmarks	Bemötande
<i>I enlighet med tidigare ställningstaganden vad gäller inmatning av ei I stamnätet skall detta ske enligt alternativ A, alltså i Arkkukallio vad gäller detta projekt.</i>	Elnätets struktur kan inte lösas i en delgeneralplan. I delgeneralplanen betecknas eventuella förbindelser som riktgivande eftersom elnätets struktur inte ännu har fastställts slutligt.
<i>Sker inmatningen i Kristinestad skall överföringen dit ske med jordkabel inom befintlig ledningsgata (Harjavalalinjen).</i>	110 kV:s luftledning kostar ca 100 000 €/km, utgångspriset för jordkabel är 300 000 €/km. Ytterligare kostnader för jordkabeln tillkommer på grund av berg och underfarter till vägar. Planen utesluter inte något av alternativen.
<i>Överförs elektriciteten på något annat sätt kräver vi samma ersättning som de som har en mölla på sina marker. Det kan inte vara någon skillnad om man måste hugga ner skogen för en mölla eller en el-linje. Utan linje ingen ei.</i>	Vid inlösning av ett kraftledningsområde har markägaren rätt till ersättningar. Mera information fås av Lantmäteriverket .

FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy

Puistokatu 2 A, 40100 Jyväskylä
Arkitekt Tuomo Järvinen
tfn 040 753 1524
tuomo.jarvinen@fcg.fi